

Slovenská komisia Dejepisnej olympiády

Okresné kolo Dejepisnej olympiády pre ZŠ a 8-ročné gymnáziá

13. ročník, školský rok 2020/21

Testové úlohy pre kategóriu C (9. ročník ZŠ a 4. ročník OG)

Poznámka: otázky monotematickej časti sú označené *

1.* V polovici 11. storočia boli časti územia viacerých dnešných európskych štátov pod vplyvom islamu. Do odpoved'ového hárku správne zapíšte tri štáty z uvedených, ktoré v spomínanom období neboli pod vplyvom islamu.

Francúzsko, Španielsko, Grécko, Taliansko, Bulharsko, Portugalsko

2.* Vyberte z ponúknutých miest tri, kde boli strediská pokresťančovania západných Slovanov a zapíšte ich do odpoved'ového hárku. V ktorom z nich v 9. storočí sídlilo arcibiskupstvo? Na obrázku je súčasný stav dominanty jedného zo sídiel.

Viedeň, Salzburg, Pasov, Štajerský Hradec, Rejno, Hainburg

3.* V odpoved'ovom hárku správne doplňte nasledujúci text.

V polovici ... A... storočia dobyli ...B mesto Jeruzalem, kde sa nachádzal hrob Ježiša Krista. Preto pápež vyzval všetkých kresťanov, aby oslobodili toto sväté miesto a vyhlásil ...C.... výpravy.

4.* Vytvorte správne dvojice z udalostí a rokov, v ktorých sa stali. Správne dvojice zapíšte do odpoved'ového hárku. Buďte pozorní, lebo jeden rok je spoločný pre dve udalosti.

- a) 955 1) Veľká listina slobôd
- b) 1066 2) bitka pri rieke Lech
- c) 1096 3) koniec stredoveku
- d) 1215 4) pád Byzantskej ríše
- e) 1291 5) začiatok storočnej vojny
- f) 1337 6) koniec storočnej vojny
- g) 1453 7) bitka pri Hastingsse
- h) 1492 8) prvá križiacka výprava
 9) posledná križiacka výprava

5. * V odpoved'ovom hárku správne doplňte nasledujúci text.

Ked' sa Franská ríša rozdelila, z jej východnej časti vzniklo ...A... a zo západnej časti vzniklo ...B...

6.* V odpoved'ovom hárku správne označte (zakrúžkujte), či sa mohli stretnúť nasledujúce osobnosti

- a) pápež Lev I. a hunský vojvodca Atila
- b) kráľ Hugo Kapet a cisár Karol Veľký
- c) kráľ Filip IV. Pekný a Jana z Arku
- d) kráľ Ján Bezzemok a kráľ Alfréd Veľký
- e) kráľ Oto I. Veľký a kráľ Viliam Dobyvateľ
- f) pápež Gregor VII. a cisár Henrich IV.

7.* Vyberte z uvedených skutočností tie, ktoré správne popisujú dobu vlády francúzskeho kráľa Filipa IV. Pekného. Do odpoved'ového hárku zapíšte iba tie tri písmená, ktoré sú pri správnych odpovediach.

- a) vládol na prelome 13. a 14. storočia
- b) vládol na prelome 15. a 16. storočia
- c) počas jeho vlády bolo premiestené sídlo pápeža z Ríma do Paríža
- d) počas jeho vlády bolo premiestené sídlo pápeža z Ríma do Avignonu
- e) počas celej vlády podporoval rád templárov
- f) zrušil rád templárov

8.* Prečítajte si uvedený text a opravte v ňom štyri chyby. Zvýraznené slová sú správne a nie je možné ich meniť/opravnovať. Do odpoved'ového hárku uveďte chybný údaj a napíšte k nemu aj správne znenie.

*Jana z Arku žila v 16. storočí a počas tridsaťročnej vojny bojovala na strane Francúzov proti Španielom. Napokon bola zajatá a ako **kacírka** s'atá.*

9.*

Vyberte z uvedených skutočností tie, ktoré správne popisujú dobu anglického kráľa Viliama I. Do odpoved'ového hárku zapíšete iba tie štyri písmená, ktoré sú pri správnych odpovediach.

- a) žil v 11. storočí
- b) žil v 12. storočí
- c) dostal pomenovanie Bezzemok
- d) dostal pomenovanie Dobyvateľ
- e) bol pôvodne nórsky vojvoda
- f) bol pôvodne normanský vojvoda
- g) na anglickom panovníckom dvore sa od jeho čias hovorilo prevažne anglicky
- h) na anglickom panovníckom dvore sa od jeho čias hovorilo prevažne francúzsky

10.* Prečítajte si uvedený text a opravte v ňom štyri chyby. Zvýraznené slová sú správne a nie je možné ich meniť/opravnovať. Do odpoved'ového hárku uveďte chybný údaj a napíšte k nemu aj správne znenie..

*Nemecký panovník Oto I. Veľký vládol v 9. storočí. Nepodarilo sa mu zastaviť **postup** staromad'arských kmeňov a v bitke **pri rieke** Dunaj jeho **vojská** prehrali.*

11.* Do odpoved'ového hárku správne zapíšete štyroch z uvedených panovníkov, ktorí sa zúčastnili vojenských výprav do Svätej zeme.

Oto I. Veľký, Richard Levie Srdce, Oto III., Eudovít IX. Svätý, Filip IV. Pekný, Filip August, Fridrich II.

12.* Vyberte z uvedených skutočností tie, ktoré správne popisujú dobu, v ktorej žil pápež Gregor VII. Do odpoved'ového hárku zapíšete iba tie štyri písmená, ktoré sú pri správnych odpovediach.

- a) cirkevná a svetská moc sa snažili vládnuť vo vzájomnom porozumení
- b) cirkevná moc sa snažila byť nadriadenou svetskej moci
- c) bol zvolaný reformný cirkevný snem, ktorý odsúhlasil ženie katolíckych kňazov
- d) bol zvolaný reformný cirkevný snem, ktorý odsúdil ženie katolíckych kňazov
- e) začal sa boj o investitúru
- f) boj o investitúru skončil ešte počas života Gregora VII.
- g) Gregor VII. musel ísť na hrad do Canossy prosiť o odpustenie nemeckého cisára
- h) nemecký cisár musel ísť na hrad do Canossy prosiť o odpustenie Gregora VII.

13. Rozhodnite, ktorá udalosť sa stala neskôr, a správne ju napíšete do odpoved'ového hárku.

- a) Pripojenie Bosny a Hercegoviny Rakúskom-Uhorskom alebo Sarajevský atentát
- b) Bolševická revolúcia v Rusku alebo Mierová konferencia vo Versailles
- c) bitka pri rieke Marne alebo Brusilovova ofenzíva

14. V odpoved'ovom hárku správne označte (zakrúžkujte) z ponúknutých možností iba 7 štátov, ktoré boli počas celej doby trvania prvej svetovej vojny neutrálne.

15. Rozhodnite, ktoré z uvedených konštatovaní sú pravdivé a správne to zaznačte (zakrúžkujte) do odpoved'ového hárku.

- a) Československá republika bola slávnostne vyhlásená 28. októbra 1918 v Martine.
- b) Vavro Šrobár bol na čele Československej národnej rady.
- c) Pittsburská dohoda upravovala podmienky spoločného štátu Čechov a Slovákov.
- d) Zahraničný odboj Čechov a Slovákov zohral dôležitejšiu úlohu pri vzniku ČSR ako odboj domáci.

16. Vyberte z uvedených skutočností tie, ktoré správne popisujú dobu Milana Rastislava Štefánika, jeho aktivity a život. Do odpoved'ového hárku zapíšte iba tie štyri písmená, ktoré sú pri správnych odpovediach.

- a) bol tajomník Česko-slovenskej národnej rady
- b) bol podpredseda Česko-slovenskej národnej rady
- c) študoval v Bratislave a Prahe a stal sa astronómom
- d) študoval v Bratislave a Prahe a stal sa lekárom
- e) zomrel ešte počas prvej svetovej vojny pri návrate domov pri leteckej nehode
- f) zomrel po skončení prvej svetovej vojny pri návrate domov pri vlakovej nehode
- g) zomrel po skončení prvej svetovej vojny pri návrate domov pri leteckej nehode
- h) zaslúžil sa o vznik česko-slovenských légii

17. Správne zapíšte do odpoved'ového hárku, ktorá udalosť sa odohrala skôr.

- a) obnovenie činnosti Matice slovenskej alebo vznik Vysokej školy technickej v Košiciach
- b) pripojenie Bratislavy k ČSR alebo zánik Slovenskej republiky rád
- c) vyhlásenie Ústavy ČSR v roku 1920 alebo vznik Malej dohody

18. V odpoved'ovom hárku napíšte správne odpovede na nasledujúce otázky.

- a) Ako sa nazýval najstarší a aj najznámejší slovenský ženský spolok v prvej ČSR?
- b) Ako sa volala jeho predsedníčka? (v odpoved'ovom hárku máte aj pomôcku)

19. Rozhodnite, ktoré z uvedených konštatovaní sú pravdivé, a správne to zaznačte (zakrúžkujte) do odpoved'ového hárku.

- a) Po smrti Mikuláša II. sa dostal k moci v Rusku Stalin.
- b) Benito Mussolini zorganizoval pochod na Rím v októbri roku 1921.
- c) Adolf Hitler viedol Národnosocialistickú nemeckú robotnícku stranu.
- d) V roku 1922 sa Rusko premenovalo na Zväz sovietskych socialistických republík.

20. Správne zapíšte do odpoved'ového hárku, ku ktorej národnosti sa podľa sčítania obyvateľov na Slovensku v roku 1930 hlásilo viac ľudí.

- a) Maďari alebo Nemci
- b) Židia alebo Rómovia

21. Správne zapíšte do odpoved'ového hárku odpovede na nasledujúce otázky.

- a) Ktorú významnú (pôvodne antickú) tradíciu oživil Pierre de Coubertin?
- b) Ako sa nazývala umelecká škola, ktorá sa presadila v medzivojnovom Nemecku a jej stavby využívali sklo a železnú konštrukciu?

22. Na základe krátkej charakteristiky zistite a do odpoved'ového hárku zapíšte meno aj priezvisko osobnosti slovenských dejín z 20. storočia.

- a) Pochádzal z národoveckej rodiny a ako prvý Slovák bol predsedom československej vlády.
- b) Bol katolícky kňaz a politik, sila jeho osobnosti bola taká, že jeho priezvisko a dostalo do pomenovania politickej strany.

23 . Rozhodnite, ktoré z uvedených konštatovaní sú pravdivé, a správne to zaznačte (zakrúžkujte) do odpoved'ového hárku.

- a) železobetónové pevnosti na hraniciach ČSR sa začali budovať ešte pred nástupom Hitlera k moci
- b) Československo uzavrelo spojeneckú zmluvu so ZSSR v roku 1936
- c) Nemecko v marci 1938 obsadilo Rakúsko
- d) Mníchovská konferencia sa konala v máji 1938
- e) Vyhlásenie autonómie Slovenska v rámci ČSR bolo v Žiline
- f) Viedenská arbitráž sa konala v novembri 1938

Autori: doc. PhDr. Adriana Kičková PhD, Mgr. Ľuboš Paller, Mgr. Štefan Podolinský

Recenzent: Mgr. Anna Žideková

Vydal: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, 2021

Slovenská komisia Dejepisnej olympiády